

**До Председателя на
Научното жури за провеждане на конкурс за
заемане на академичната длъжност “доцент” по**

**Икономика
(световно стопанство, МИО и международна търговска политика)
за нуждите на БСУ,
публикуван в ДВ, бр. 44 от 10.06.2016 г.**

**СТАНОВИЩЕ
на проф. д-р Милен Иванов Балтов**

В изпълнение на Заповед № ЛС-134/ 08.08.2016 г. на Ректора на Бургаски свободен университет и на решението на Научното жури в първото му заседание /Протокол № 1 от 11.08.2016 г./ и на основание на Закона за развитие на академичния състав на Република България, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Правилника за развитието на академичния състав в Бургаския свободен университет, представям настоящето становище, изготвено въз основа на проучване на учебната дейност и приложенияте по конкурса публикации и документи на гл.ас. д-р Диана Младенова Съботинова – единствен допуснат кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент” по „Икономика (Световно стопанство, МИО и международна търговска политика)“ в Бургаския свободен университет.

Кратка информация за кандидата

Гл.ас. д-р Диана Младенова Съботинова е преподавател в БСУ за период от 22 години, като на основен трудов договор в БСУ е от м. март 2000 г. В периода 1992 – 1994 г. тя е икономически журналист и преводач на икономическа литература в Издателска къща „Делфин Прес“, гр. Бургас, Радио „Гларус“, гр. Бургас и Регионален ежедневник „Черноморски фар“, гр. Бургас

Гл.ас. д-р Съботинова завършва висше образование по Специалност „Социално-икономическо планиране“, и Специализация „Фирмени програми, прогнози и планове“, в Университет за национално и световно стопанство – гр. София през 1991 г. През 2012 г., след докторантура в Института за икономически изследвания при БАН - гр. София, кандидатът защитава успешно докторска дисертация на тема «Макроикономически последици от застаряването на населението» и придобива образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „05.02.03 „Народно стопанство“.

Като колега през последните 11 години в БСУ, мога да споделя мнението си за добрите комуникативните и екипни качества на гл.ас. д-р Съботинова. В периода 2010-2014 г., в качеството си на ръководител (зам.-

декан по НИД) мога да дам изключително висока оценка за научната и учебна дейност на колегата.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът отговаря изцяло условията на ЗРАСРБ и на допълнителните изисквания на ЦИУН при БСУ заложи в приложенията на Правилника за РАСБСУ.

След придобиване на онс „доктор“ кандидатът има 4 години стаж и 1423 аудиторни часа. Издаден е един учебник по дисциплини, изучавани в ЦИУН, публикуван е и един монографичен труд с обем от 15 изд. коли. Извън дисертационния труд кандидатът има 34 бр. публикации с обем от 971 с. (63 изд. коли). 4 от публикациите са международни. Тя е участник в 4 проекта, с крайни възложители национални и международни организации.

Проектите на кандидата са: „Актуализиране на учебните програми във висшето образование в съответствие с изискванията на пазара на труда“, „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“ и „Студентски практики“ финансирани по ОП „Развитие на човешките ресурси 2007-2014“, както и „СмартЛинк: Мобилности Югоизток-Запад за изследвания, учене, иновации и мрежи от знания“ по програма „Еразмус Мундус“ на ЕС.

Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат

Учебната дейност на кандидата за академичната длъжност „доцент“ по Икономика (Световно стопанство, МИО и международна търговска политика) е категорично свързана с предмета на конкурса, а натрупаният преподавателски опит е напълно задоволителен. Средната аудиторна заетост на кандидата за предходните 10 години в БСУ е неизменно над 400 часа годишно, а курсове са по „Световна икономика“, „Глобална икономика“, „Микроикономика“ и по „Макроикономика“. Паралелно с това, тя е ръководител на магистърски тези, както и на студенти участници и победили в конференцията „Студентско научно творчество“. През годините е участвала в мобилности по Програма „Еразъм“ с партньорски университети в ЕС и е преподавала и пренасяла опита им за учебните програми на дисциплините, които води.

Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Публикациите на кандидата за академичната длъжност „доцент“ по Икономика (Световно стопанство, МИО и международна търговска политика) са в обем, съдържание, тематична насоченост и научно съдържание, свързани с научната специалност по конкурса. При рекапитулиране на публикациите на гл.ас. д-р Съботинова представени за рецензиране по обявения конкурс за доцент, тя има една монография, един учебник, три студия, шестнадесет статии и тринадесет научни доклада.

Монографията „Международна търговска политика“ е посветена на еволюцията на съвременната международна търговска система, като разглежда създаването на съвременната търговска система; международната търговия през XXI век; кризата на кръга Доха, свързана с

проблема за лидерството в търговските преговори; СТО като елемент от системата за глобално управление. В нея са изведени предимствата на системата ГАТТ/СТО – главно в системата на преговори, водени въз основа на принципите на недискриминация, които осигуряват поетапно намаляване на търговските бариери, което помага за развитието на икономиките на всички участници в процеса, като в резултат на това се стига до ръст в общото благосъстояние. Особено ценни са констатациите за провежданата от държавите посткризисна икономическа политика се засилва използването на протекционизма, подписването на нови регионални търговски споразумения, манипулирането на валутите и др.

В представените студии осветлява икономическия принос на жените в съвременния свят и да направи видим техния незаплатен труд чрез неговото измерване и включване в икономическите индикатори. Показва и икономическият принос на жените чрез незаплатените услуги, които те предоставят, е признат като интегрална и необходима част от икономиката и социалните отношения. Тази недооценена икономическа активност, подценена и пренебрегната от икономистите, на практика е огромно социално богатство, което трябва да бъде включено в системата на националните сметки. В други от студиите са представени теориите за населението, които търсят връзката между демографската динамика и икономическото развитие. Стремешът към благоденствие поставя пред изследователите въпросите за броя на населението във всеки един момент и как промените в числеността на хората се отразяват върху икономическите процеси.

Общият обем на всички публикации депозирани за участието в конкурса възлиза на 971 стандартни страници, от които като обеми: публикации с монографичен характер 24 на сто, учебници – 26 на сто, студии и статии – 29 на сто и научни доклади – 21 на сто от всички публикации.

Изводът е, че кандидатът за заемане на академичната длъжност “доцент” гл.ас. д-р Съботинова паралелно с осигуряването на учебния процес на студентите с учебник, е отделила доминираща част от творчеството си на научна и изследователска дейност – т.е. на актуални проблеми в областта на икономиката и световното стопанство.

Оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Към материалите по конкурса се съдържа Справка за научните постижения и приноси, изготвена от гл.ас. д-р Съботинова. В Справката са обобщени застъпваните постижения и приноси с теоретико-методологичен характер и с научно-приложен характер и значение. Тези с теоретико-методологичен характер са в няколко насоки: преразгледана е парадигмата, обвързваща нарастването на БВП единствено с извършването на платена работа на пазара на труда. Предложена е методология за интегриране на незаплатения и доброволния труд в макроикономическите показатели чрез изследвания за използване на времето. Изведени са факторите, които ще оказват влияние върху световната търговия: дефицитът на ресурси, въглеродните емисии, навлизането на нови субекти в международните вериги на доставки, активната роля на новите участници в технологичния прогрес,

по-нататъшното намаляване на транспортните разходи, демографските промени, подобряване качеството на институциите.

С научно-приложен характер е анкетното проучване и е разгледания културният профил на българския мениджмънт, като е направен опит да се запълни празнотата в сравнителните изследвания по темата. Използвана е методологията на проекта GLOBE (Global Leadership and Organizational Behavior) за изследване и сравняване на културните различия на България с културите на 57 други страни и общества. Очертан е културен поведенчески профил на българския мениджмънт. Анализирани са демографските промени в света в исторически план чрез систематизация на икономическите теории за населението. Разширена е връзката между демографското и устойчивото развитие, като е посочено, че динамиката на демографските промени следва да се отчита като част от концепцията за устойчиво развитие. Обоснована е идеята за въвеждане на безусловен базов доход, като са разгледани вижданията по темата в исторически аспект на всички направления в икономическата наука.

Бележки и препоръки към кандидата

Кандидатът се е отнесъл изключително сериозно към публикационната, преподавателска и проектна активност. Като препоръка за по-нататъшната му работа може да бъде да разшири изследователските си интереси в международен план – предпоставка са и добрите му контакти и знанието на английски език. От гл.т. на БСУ и на ЦИУН, бих препоръчал кандидатът да предложи чрез вътрешен проект някои от достиженията в управлението а операциите за целите на нашата институция.

З а к л ю ч е н и е

Учебната дейност и научното творчество на гл.ас. д-р Диана Младенова Съботинова, изпълнението на законовите изисквания на Закона за развитието на академичния състав на Република България по обявения конкурс и всичко изложено по-горе дават основание да направя извода, че са налице и са изпълнени условията за заемане на академичната длъжност “доцент” по този Закон. Настоящото становище завършвам с **положително заключение за избор** на гл.ас. д-р р Диана Младенова Съботинова за заемане на академичната длъжност “доцент” в Центъра за икономически и управленски науки към Бургаския свободен университет.

Бургас,

Изготвил становището:

06.10.2016 г.

/проф. д-р Милен Балтов/